

DIRVA

Nr. 135

LAPKRITIS - NOVEMBER 25, 1963

Cleveland, Ohio

PREKYBA SU SOVIETŲ BLOKU

STAIGUS CHRUSČIOVO NORAS PAGYVINTI PREKYBĄ SU VAKARAIŠ SUKĖLĖ NEMAŽO SĄMYŠIO VAKARUOSE. - IŠKISĘ ŠIEK TIEK AUKSO IR SUŽADINĘ KAPITALISTŲ APETITUS, SOVIETAI VIS DAUGIAU IR DAUGIAU KALBA APIE ILGALAIKĮ KREDITĄ, KURIS PADĖTŲ JIEMS NUGALABINTI KAPITALIZMĄ. - AMERIKIEČIŲ NORAS SUDARYTI BENDRĄ FRONTĄ SUSILAUKĖ VOKIEČIŲ PILNO PRITARIMO.

Vytautas Meškauskas

Sovietų noras išplėsti prekybinius santykius ištiko Vakarus tam atvejui visai nepasiruošusius. Kadangi kapitalistinis ūkis reikalingas nuolatinės ekspansijos, naujos rinkos jam būtinai reikalingos. Todėl iš anksto galima buvo įspėti, kad raginimai, kaip buvusio kanclerio Konrado Adenauerio -- sovietų vargus išnaudoti politiškai, liks balsu šaukiančiu tyruose. Girdi, jei mes už savo prekes, kaip javus ir spirytą, kurių turime perteklių, galime gauti aukso ir tai padės išlyginti mūsų prekybinį balansą, ko daugiau reikia? Pagaliau praktika parodė, kad prekybiniuose reikaluose labai sunku sudaryti bendrą frontą. Viskas gal ir būtų tvarkoje, jei sovietai mokėtų už savo perkamas gerybes aukso, tačiau iš tikro aukšą jie parodė tik savo pradėtų transakcijų pradžioje. Ko jie siekia -- yra ilgalaikis kreditas. Kitaip sakant, kapitalistiniai kraštai turi padėti sovietams atsistoti ant kojų. Konkrečiai, jie turėtų skolon pastatyti sovietams chemines įmones, kurios pagamintų milžiniškus tra-

šų kiekius. Tos trašos turėtų padėti atstatyti sovietų žemės ūkio našumą ir tuo pačiu juos atpalaiduoti nuo dabartinio javų importo ir... padidinti Vakarų hemisferos maisto pertekliaus krizę.

Tokiai padėčiai susidarius, Washingtonas į Europą skubiai pasiuntė Valstybės Pasakretorių George Ball, kuriam buvo pavesta aptarti bendro Vakarų ūkinio fronto galimybes. Pereitais metais Vakarų Europos prekyba su sovietiniu bloku pasiekė išpūdingos dviejų milijonų 200 milijonų dolerių sumos, tuo tarpu JAV prekybos apyvarta su tuo bloku siekė 125 milijonus dolerių. Beveik pusę Vakarų Europos prekybos apyvartos su sovietų bloku padaro vokiečiai. Reikia priminti, kad vokiečiai į tuos prekybinius santykius įsileido nelabai noriai ir su kiekviena transakcija stengėsi šį tą išpešti politiškai. Negaudami jokių politinių nuolaidų, jie atsisakė kalbėtis apie Mikojano pasiūlymą pastatyti Sovietų Sąjungai 423 cheminius fabrikus. Tai buvo 1958 metais. Nuo to laiko vokiečių laikysena pradėjo švelnėti, nes turėjo prisitaikyti amerikiečių -- sovietų santykių atlydžiui. Tačiau ir paskutiniuose prekybiniuose susitarimuose su Lenkija, Vengrija ir

Rumunija vokiečiams pasisekė bent formaliai apsaugoti savo vadinamąjį Hallsteino doktriną, kuri skelbia, kad Vakarų Vokietija neturės diplomatinį santykių su tom valstybėmis, kurios pripažins Rytų Vokietiją. (Ta doktrina netaikoma Sovietų Sąjungai ir tuo pačiu nustoja didelės dalies savo vertės). Buvo sutarta pradėti prekybinius santykius be diplomatinio santykių formalaus užmezgimo. Antra politinė kliūtis buvo sovietų dabartinė pažūra, privaloma ir sovietų satelitams, kad faktiniai ir juridiniai egzistuoja ne dvi Vokietijos, bet trys: Vakarų, Rytų ir Vakarų Berlynas. Šią kliūtį vokiečių diplomatai apėjo tokiu būdu, kad buvo kalbėta ne apie valstybinę teritoriją, bet apie valiutos sritį: susitarė ne Lenkija su V. Vokietija, bet "das Waehrungsgebiet der DM-West" su "zloto sritimi", o Vakarų Berlynas priklauso DM-West sričiai. (Patys sovietai, nors per paskutinius tris metus garsiai kalba apie Vakarų Berlyną kaip trečią vokiečių valstybę, tačiau prekybiniuose santykiuose to neišryškina, praktiškai sutikdami su Vakarų Berlyno įtraukimu į Vakarų Vokietijos ūkinę zoną.)

Dabar, kai vokiečiams atsiradė neblogos prekybos perspektyvos, George Ball buvo manoma (Nukelta į 2 psl.)

litikas, žuvo aplinkybėse, po kurių ilgai dar daugelis abejojo, ar tikrai tai galėjo įvykti?

* LEE HARVEY OSWALD formaliai yra apkaltintas prezidento J. F. Kennedy nužudymu, Texas gubernatoriaus J. Connally sužeidimu ir policininko nužudymu. Nustatyta, kad žudikas yra kairiųjų pažįstamas ir organizacijų narys, 3 metus praleidęs Sov. Sąjungoje.

KONGRESO ATSTOVĖS FRANCES P. BOLTON PAREIŠKIMAS

Kongreso Atstovė Frances P. Bolton, ryšium su prezidento J. F. Kennedy tragiška mirtimi, prisiuntė Dirvai šį savo pareiškimą:

-- Tokioje tragedijoje liekame be žado. Tauta, lyg stabo ištikta, nepasiruošusi nusiautusį jį smūgį lengvai pamiršti. Tiek energijos, tiek ryžto tarnaujant savo kraštui dingo trumpa akimirka. Visa širdimi esu su Ponia Kennedy, jos vaikais ir visa šeima. Gi prezidentui Johnsonui, įžengusiam į prezidentūros nepaprastą atsakomybę, mes siunčiame savo maldas.

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* KATALIKŲ BAŽNYČIOS SUVAŽIAVIMAS VATIKANE priėmė sifilomą pataisas liturgijos schemoje, kuriomis lotynų kalba gali būti pakeista į vietos parapijų kalbą, pagal vietos vyskupų nuožūrą. Lotynų kalba paliekama tik konsekracijai ir maldoms trumpai prieš ir po konsekracijos.

Pakeitimai įsigalios Popiežiui Povilui VI juos patvirtinus.

* VAK. VOKIETIJOS PAŠTO ĮSTAIGOSE palaipsniui įvedant elektronines laiško išsiųstymo ir išdušavimo priemonės, siunčiamas bus pristatomas per 24 val. nuo išsiuntimo momento.

* SOV. SĄJUNGOS MOKSLŲ AKADEMIJOS profesorius G. Čebotarevas pareiškė, kad neužilgo bus paleisti erdvės dirbtiniai satelitai, skrendą aplink mėnulį, Marsą ir Venerą.

ŠIANDIEN IR RYTOJ

KAI 100 sovietų diplomatų buvo paprašyta kuo greičiausiai išsikraustyti iš Kongo, kitame Afrikos pakraštyje gresia pavojus, kad Somalija pasidarys Afrikos Kubą.

Paskutiniai įvykiai šioje jaunoje, 1960 m. gavusioje nepriklausomybę, valstybėje, kelia nerimo visai Afrikai. Prisibijoma, kad sovietams šiame rytiniame Afrikos pakraštyje pavyks sukurti ne tik karinę, bet ir politinę bazę.

Dėl įvairių priežasčių paskutiniaisiais metais Somalija stengėsi sustiprinti savo karines jėgas. Pirmiausiai, kad galėtų suvaldyti krašto viduje gentis ir kad galėtų ramiai gyventi šalia Etiopijos, kuri į Somaliją turi teritorinių pretenzijų. Tam Somalija prašė vakariečių karinės pagalbos ir vedė derybas su Washingtonu, Roma ir Bonna. Vokietija buvo įsipareigojusi apmokėti somaliečių kariuomenę, gi Amerika ir Italija finansavo apginklavimą.

Dabar Somalija staiga atsisakė nuo vakariečių karinės pagalbos ir pasirašė sutartį su komunistiniu bloku, kurio pagalba jai pasirodė didesnė. Bet iš praktikos žinome, kad sovietai nepasitenkina vien technine ar karine pagalba, o stengiasi kraštą paimti savo politinėje įtakos zonoje. Toks pavojus gresia ir Somalijai.

Somalija, su 2,120,000 gyventojų, turėjo 4,200 vyrų kariuomenę. Vakariečiai kariniai ekspertai aiškino, kad didesnis kariuomenės skaičius kraštui būtų ekonominiai nepakeliamas. Somalijos vyriausybė tokiu aiškinimu buvo nepatenkinta ir, kai rusai pažadėjo paruošti 20,000 karių, puolę Maskvos glėbį, nepagalvodama, kad toks kariuomenės skaičius jai bus sunkiai pakeliamas ir ji pasidarys priklausoma nuo komunistinio bloko.

Pernai Washingtone viešėjusiam Somalijos premjerui dr. Shermarke buvo pažadėta nedidelė Amerikos pagalba. Bet šiais metais Shermarke nuvyko į Maskvą ir Pekiną, kur gavo didesnę paramą ir rugsėjo mėn. pasirašė karinės pagalbos sutartį su Sovietų Sąjunga, o kad nesusipykti su Pekinu, ir su Komunistine Kinija.

Dabar Somalija pasidarė dviejų pavojingiausių pasaulyje valstybių partneriu. Sovietai skelbia, kad jie pirmoji eilė nori šioj Afrikos dalyje pastatyti aerodromus, kad "galėtų greičiau pristatyti prekes". Jei nebūtų tekę matyti kitų pavyzdžių, gal ir būtų galima patikėti šia oficialia versija, bet dabar žinome, kuo tas kvepia...

*

KAUNO fabriko atstovas grįžęs iš Maskvos pasakoja savo išpuodžius darbininkų susirinkime:

-- Draugai, tarybiniai mokslininkai dirba su pilnu realizmu ir verti pagarbos. Maskvoje aš lankiausi mokslo institute kur dirba 1,500 technikų ir 500 vertėjų. Pastarieji skubiai verčia Vakaruose gaminamų mašinų instrukcijas ir jei pasirodo geros, mašinos tuoj pradedamos gaminti Rusijoje.

-- Gaila, --- atsiduso vienas klausytojų.

-- Kodėl gaila, drauge? Pagalvokit, tos mašinos leis išvystyti tarybinę pramonę.

-- Su tuo sutinku, --- atsiliėpė tas pats klausytojas. -- Gaila tik, kad vakariečiai nerašo instrukcijas vėlinis, nes tada mes jų turėtume daugiau...

(vg)

JOHN FITZGERALD KENNEDY

1917 - 1963

AMERIKA GEDULE JAV prezidentas John F. Kennedy žuvo nuo žmogžudžio kulkos

Užuojautos iš viso pasaulio plaukia į Baltuosius Rūmus

John Fitzgerald Kennedy, Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas, mirė nuo žudiko kulkos lapkričio 22 d. 1:39 val. p.p. Texas valstijoje, Dallas mieste. Vilkstinei vykstant Dallas miesto gatvėmis, sveikinti suplaukusiomis minioms apgulus šaligatvius ir aikštes, negalėtingas žudiko šūvis atėmė jauno, energingo vyro, galingos šalies politinio vairuotojo gyvybę. Užuojauta, kuria lydimas kiekvienas žmogus, apčiuopiama tik jam mirus. Texaso gyventojų džiaugsmingos ovacijos patraukliai ir simpatyškai prezidento šeimai minučių bėgyje virto netikėtinu susijaudinimo momentu visame krašte. Moterys verkė, mokiniai mokyklose verkė, vyrai negalėjo nuslėpti ištiktos tragedijos jaudinančių impulsų.

Pagrindinis klausimas, užvaldęs visų protus, buvo: kokios reikės bėgys, kada laisvoje šalyje, kurioje brandinamas kovos su tirtonija idealas, šalyje, kurioje rado prieglobstį ir atramą milijonai kovai su vergija ir žmogaus prigimtinių teisių paniekimu, štai, toje šalyje iš pasaulio, iš anksto pasiruošus ir suplanavus, nužudomas žmogus, prisidėjęs laisva valia milžinišką atsakomybę. Sunku šiuo momentu dar pasakyti, tačiau atrodo, kad atsakymas į šį klausimą, turės būti ir neužilgo bus surastas. O tai turės nepaprastų pasekų tolimesnei šio krašto politikos eigai.

Padėties rimtis buvo užakcentuota netrukus prisiekiant naują JAV prezidentu Lyndon Johnson, iki šiol buvusį viceprezidentą.

Atominės grėsmės akivaizdoje kraštas negalėjo likti be vadovybės nei vienos valandos. Tik kelioms valandoms praėjus, naujasis prezidentas, dar lydimas jo akivaizdoje ištiktos tragedijos jausmų, pradėjo veikti, sušaukęs savo kabineto narius ir abiejų po-

litinių partijų vadovybes pasitarimams Washingtono.

Žinia minučių bėgyje apskrido pasaulį. Eilinio žmogaus ir valstybės vyrų pareiškimai parodė, kokią nepaprastą įtaką tokiu tragišku momentu pajunta žmogus, kada vieno vyro mirtis gali sukursti pasaulį labiau už žemės drebėjimą. Toji kartais ignoruojama ar nepastebėta įtaka buvo

Padėkos Diena mums reikšminga

Paskelbdamas proklamaciją Padėkos Dienos proga, prezidentas John F. Kennedy nurodė į tuos laikus, kada pirmasis JAV prezidentas George Washington jau 1789 metais, lapkričio paskutinį ketvirtadienį skirdamas padėkos jausmas sukaupti, vedė vos atsikūrusio ir nepriklausoman gyveniman besistiepiančio krašto naujuosius piliečius į tautinės jungties samprotį, o prezidentas Lincolnas jau galėjo byloti apie valstybinį pajėgumą ir tautos kūrybinę galią. Nuo to laiko Amerika išaugo į skaitlingą dūšiomis ir turtais palaimintą galybę, atsiekusią istorijoje dar negirdėtų gyvenimo lygį.

Kada tokiais atvejais prisimename praeitis, kurios pagrinduose galėjo augti ir išsivystyti galybė ir gerbūvis, kada išreiškiama už visa tai padėka, prezidento J. F. Kennedy žodžiai kartu įspėja, kad reiškiant padėkos jausmus negalima pamiršti, jog jausmai įvertinami ne kartojant gražius posakius, bet pagal juos gyvenant.

Padėkos Diena yra prisiminimo momentas ir pagarba tiems pionieriams, kurie nežinojo ir naujo kontinento beribėse džiunglėse kietu darbu, aukomis ir naujakurio entuziazmu sukūrė sąlygas ūkiniam ir techniniam stabilumui išaugti. Jų dėka išaugo

pajausta visos žmonijos ir dabar daugeliui bus suprantamesnė ta atsakomybė, kurią ant savo pečių neša JAV prezidentas.

Detalės apie tragišką prezidento mirtį buvo perduodamos per radijo ir televizijos stotis visą lapkričio 22 d.

Bet -- visos detalės, visos žinios jungiasi į vieną -- žuvo jaunas, pasižventęs savo kraštui po-

Amerika, kuri milijonų lūpose reiškia ne tik valstybės pavadinimą, bet gerbūvio ir laimės sąvoką.

Tačiau ir prezidento proklamacijoje neišvengta nurodyti į tai, kad "augant mūsų jėgai, kartu išaugo ir pavojai." Pavojai idealų išlaikymui, dėl kurių tiek praktiko ir kraujo išlieta pirmųjų amerikiečių.

Padėkos Diena reikšminga ir mums, priklausiems šio krašto pastogėje. Su visų kraštų ateiviais jungdamiesi padėkos maldai už suteiktą pastogę ir galimybes ne tik egzistuoti, bet kartu jungtis į krašto gerbūvio ugdymą mūsų jaunosios kartos įgimtais gabumais ir kūrybine dvasia, sutvirtinta didesniu akcentu kultūriniam pilnutinio žmogaus poreikiams, mes kartu atliekame ir misiją -- būtent, nuolat ir be skrupulų primindami ir detaliau nurodymai į tuos pavojus, kurie šiuo metu proklamacijose vardais nemini.

Susikaupus Padėkos Dienoje, mums tenka prisiminti ir mūsų misijos reikšmę Amerikos žmonių budrumui ir atviroms akims išlaikyti. Nes jiems tie pavojai atrodo esą dar tolimuose, sunkiai įžiūrimuose horizontuose, kai mums jie žinomi ne iš istorijos lapų, o iš vakarykštės patirties.

BESALYGINĖ KOVA UŽ LIETUVYBĘ

Nutilo partizanų kovų žygiai, garsėję legendarine drąsa ir besąlyginiu pasiaukojimu. Daugel ašarų išlieta žalių rūtų ir medinių kryžių krašte... Bet nenurimo laisvės ilgesys. Jo nenumalšino nei raudonųjų žandarų ugnis, nei klastingi jų gundymai. Siūloma amnestija gal tik vienas kitas pasinaudojo. Jie pasirinko mirti, ne vergiją. Tebūna jiems amžina garbė!

Ši mūsų tautos drama, neseniai vykusį Lietuvos miškuose, kurią prisiminėme, švęsdami Lietuvos kariuomenės šventę, buvo pasikartojimas kruvinu bei švenčiausiu būdu panašios dramos, vykusios prieš šimtą metų. Istorią šykšti tokiais pavyzdžiais. (Prisiminkime taip pat 1831 m. sukilimą).

MŪSŲ EILĖ

"Aš savo pareigą atlikau, dabar jūsų eilė!" -- paskutiniai žodžiai vieno iš vyr. 1863 m. sukilimo vadų kun. A. Mackevičiaus, pasmerktų mirti ant kartuvių. Ar mes savo pareigą atliekame?

Užsitęsusi kova už Lietuvos laisvę bei vedama nepalanki politika, diametraliai priešinga pavergtų tautų ir tuo pačiu mūsų interesams, be abejo, silpnėsio tikėjimo ir valios žmonės spėjo dvasiškai palaužti. Mūsų eilės išstėjo. Atrodo, lyg pritrūko me kvapo. Atsipuo peliai, ilgą iešmą bedrožiant... Nevilties valandose girdim visokių kalbų: "Neverta pūsti prieš vėją, nieko iš to neišeis. Turim palaukti, kol didieji mūsų likimu pasirūpins. Palaukim patogios progos ir pan."... Taip ne vienas palieka Dievo valią mūsų laisvės bylą ir pats atbulas traukiasi iš kovos lauko. Deja, tokių dezertyrų turim jau ne vieną. Jų turėjom ir anais laikais. Turėjom net išdavikų, kuo skundėsi dr. Kudirka, tiek ... "kad jiems net medžių nebūtų užtekę Lietuvoje pasikarti." Netruksta jų ir dabar. Pagaliau atsiranda vis daugiau pusiau lietuviškų "bajorų", kuriems lietuvių kalba jau perprasta.

PREKYBA SU...

(Atkelta iš 1 psl.)

loniai nustebintas, kad kancleris Ludwigas Erhardas tuojau pat pritarė Washingtono pažirai, kad sovietams nereiktų duoti ilgalaikio kredito, o reikalauti bent 20% grynaus, o likusią sumą išdėstyti ilgiausiai penkiems metams. Erhardas yra nuomonės, kad ilgalaikis kreditas sustiprins sovietus ir padarys juos mažiau sukalbamus. Prancūzija, kuri praeitais metais į sovietų bloką eksportavo prekių už 266 milijonus dolerių, nėra ta prekyba labai susirūpinusi ir nėra linkusi duoti sovietams ilgalaikio kredito. Didžiausia klišė vieningam frontui yra D. Britanija. Mat, dabartinei D. Britanijos vyriausybei labai rūpi sovietų užsakymai, kad jų pagalba ne tik pagyventų krašto ūkinį gyvenimą, bet ir sumažintų bedarbių skaičių, kas jai būtinai reikalinga, turint galvoje artėjančius rinkimus.

Čia reikia pastebėti, kad sovietų sistema yra daug patogesnė politiniams tikslams negu laisvojo ūkio sistema. Geriausių pavyzdžių yra chromo rūda. Tos plieno gamybai reikalingos žaliavos JAV neturi. Ją visam Vakarų pasauliui gali tiekti tik Graikija, Turkija ir Rodezija. Tų valstybių chromo rūdos kasyklos buvo JAV kapitalais paremtos. Staiga sovietai pradėjo eksportuoti savo chromo rūdą žymiai mažesniomis kainomis negu Vakarų kasyklų savikaina. Ir kaip Vakarai sovietų rūdos nepirks, jei ji papigina jų gaminius ir tuo būdu leidžia konkuruoti! Sovietai tokia savo politika iš karto nušauna du zuikius: jie sunaikina laisvojo pasaulio rūdos gamintojus ir tuo pačiu tą rinką padaro priklausoma nuo jų tiekimo. Su tuo kovoti gali tik planingas ūkis ir JAV bus priverstos nusikalti sau instrumentą, kuris leistų pasipriešinti sovietų užmačiom, nepamiršiant seno bolševiko Levo Kamenevo pranašavimo: "Kiekvienas papildomas kastuvas gauties, kiekvieną statinę naftos gausia iš užsienio prisideda prie kapo kapitalizmui kasimo!" Po keturiasdešimt metų tas kapas kasamas daug moderniškesnėmis priemonėmis negu kastuvo ir statinė.

JUOZAS JURKUS

Išbėgome su terborom, o dideli ponai pasidarėm, kurių priepras tesnio darbo, prie pareigų negalim priprašyti. Neina, ir tiek! Skaudu ir liūdna. Liūdna ir pikta! Rodos "išėjum į tyrus", Barzduko žodžiais tariant, jei nematyte gražių pavyzdžių ir šimtų idealistų, kurie neliko kurti pavergtos tėvynės skundui. Matome šviesių pragiedrulių ir gražių reiškinį. (Taut. šokių šventė, PLB seimas, 37 rezoliucijos Liet. laisvės bylai iškelti, "Lituanus", LF jau žengia per 1-mą mil. pakopą...) Spaudoje nesimato piktų bereikalingų gintų bei erzelių. Atrodo, jau išsišnekėjom! Į lietuvių darbą pamažu jungiasi jaunos jėgos ir t.t.

MŪSŲ BANDYMAS

Sakoma, ugnimi bandomas auksas, auksu -- moteris, moterimi -- vyras. Tremtini gi bandoma mūsų tautinė ištikimybė. Šiandien vyksta didysis tautos bandymas. Bus atsijoti kviečiai nuo kukalių. Bet mes negalime būti abejingi atšalusiu ar paklydusių brolių atžvilgiu, pasitraukusių iš šios likiminės kovos lauko. Kaino pasiteisinimas: "Ar aš esu sargas savo brolio?" -- netinka mums. Mums šiandien brangus ir reikalingas kiekvienas lietuvis. Alžiro laisvės kovotojai šaudė savo tautiečius Paryžiuje, kurie nesidėjo prie tos kovos savo auka. Esame kultūringa tauta. Didvyrių tautos ainiai. Nema, kad mums reikėtų griebtis panašių priemonių. Tačiau šiaip ar taip, mes verčiami būti griežtesni ne tik mūsų priešų, draugų, bet ir savųjų atžvilgiu. Ar tai kam patiks, ar ne.

RAUDONA ŠVIESA, TAUTINĖ SAŽINĖ, MINĖJIMAI...

Kai bolševikai neatlaidžiai ruošiasi palaidoti laisvąjį pasaulį mes negalime lyg štrausai, tupėti, sukišę galvas į smėlį, kad nematytume pavojaus. Mūsų visų ypatinga pareiga ne tik įspėti laisvus kraštus, nuolat priminti pavojų, bet ir padraštinti juos, kad šioje kovoje jie ne vieni, o turi mus ir šimtą milijono tyliųjų sąjungininkų anapus geležinės už-

dangos Europoje, kurie tik laukia ženklų sukurti ir nusikratyti žiauria netikėlių aziatų vergiją, nes "Chruščiovas sėdi ne ant pergales viršūnės, bet ant parako statinės" (R. Nixon).

"Bijokite laikų, kai žmogus nenorės už idėją kentėti ir mirti", -- rašo žymus Amerikos rašytojas, Nobelio laureatas J. Steinbeck'as. Tai įspėjimas Amerikai, kad nesusilauktų Romos imperijos likimo.

Šiaip ar taip savo tautinėms pareigoms daugiau ar mažiau beveik visi mes esame jautrūs. Tik žmogus be sąžinės ir žmoniškumo gali būti abejingas visai tam, kas dedasi šiandien anapus geležinės uždangos jo pavergtose tėvynėje, kur "broliai artojai stebuklo vis laukia, kada mūs šalėlėj aušrelė nušvis".

Šiaip taip dar vis susirenkam nors ir į apytuštes sales. Vieni kitus pagriaudename. Vieną kitą dolerį įmetam. Laikome lyg ir "minimalinę pareigą" atlikę, nors jau ne vienas nemato reikalo ir tiek "pasiaukoti". Ką gi naujo kalbėtojas pasakys? -- Tos dvasios, kuria gyveno ir kuriuos vedami mirė knygnešiai, sukilėliai, partizanai... Gal ir jaunimui būtų jie patrauklesni?

Reikšmingesni minėjimai bei šventės neturėtų praeiti be mūsų memorandumų, peticijų ar rezoliucijų, reikalaujančių iškelti mūsų bylą J. Tautose. Nuolatos turėtų būti "bombarduojamas" Washingtonas ir J. Tautos. Proga priminti skriaudą. Ir tie mūsų nuolatiniai "pro memoria", tai lyg sąžinės priekaištai karts nuo karto iš vienur ar kitur vis ir vis "badytų" valdžios akis, primintų Amerikos vadams jų netesėtus pažadus, chartas, dvylika Trumano punktų, kam tikėjo ir galvas padėjo tikstantčiai laisvės kovotojų.

Vedama dabartinė nepalanki mums politika tenebaido mūsų! Ne pasyviais ir abejingais stebėtojais, o ryžtingais kovotojais tapkime! Ir juo labiau būsime ignoruojami, tuo atkakliau kelkime mūsų laisvės bylą ir reikalaujame teisybės! Kiekviena

proga priminkime tuos pažadus, kurie su panieka bus atžymėti istorijoje. Tie mūsų nuolatiniai reikalavimai bei protestai, tikėjimai, ilgainiui paveiks primigusių laisvojo pasaulio sąžinę, kaip kad "lašas po lašo ir akmenį pratašo". Psichologiškai! Ir ne ką prelegentas pasakys susirinkimui, bet turėtume pagyvoti, ką gi mes atėję galėtume naujo pasidlyti, kaip paspausti mūsų draugus ir priešus. Šioje kovoje negali būti židrovų ir tik klausytojų. Nėra nė pensininkų, nebent dezertyrai. Visi turime tą pačią teisę ir pareigą. Tai nėra tik išrinktųjų ar pateptųjų reikalas. Toki minėjimai būtų gausesni, ir visi matytų reikalą aktyviai dalyvauti juose. Lietuvos laisvė bus iškovota tik visų sutelktomis pastangomis. Tik aukštos įtampos iššaukia žaibus!

AR MES SAVO PAREIGĄ ATLIKSIME?

Mūsų tautinei išeivijai yra statomi dideli ir sunkūs uždaviniai. Jų yra daug ir įvairių. Didėniu dėmesiu sekdami vedamą kovą už lietuvių bei tautos teises į laisvę, turėtume akcentuoti lietuvių Fondą ir minėtą Lietuvos bylos iškėlimą J. Tautose, kaip vienus iš svarbiausių šio meto uždavinių.

Mielas skaitytoja, paragink savo draugus bei pažįstamus, kurie gal šitokiais "raštais" ar straipsniais nesidomi, kurie gal dar negirdėjo mūsų balso. Apaštalauk jų tarpe! Tenelieka nė vieno, kurio pavardė nebūtų įrašyta į LF-do knygas, kaip amžino aukotojo lietuvių.

Taip pat visi stokime į talką tiek laiškų rašymu, tiek pinigine auka paremiant rezoliucijų akciją, kad iškelti Pabaltijo klausimą J. Tautose. Ateinančiais metais pasaulinės parodos metu New Yorke kartu su latviais ir estais suruoškime dideles demonstracijas, reikalaujančių skubios ir neatidėliotinos J. Tautų akcijos. Apie tai smulkiau esu rašęs neseniai "Drauge" (Stebuklo belaukiant). Panašią mintį yra iškėlęs L. Virbickas. Pulkiausia proga!

Kadangi Sov. S-ga nedalyvaus parodoje (Chruščiovas matyt, yra užsiėmęs: atrodo, važiuos į mėnulį ieškoti kviečių, jei negaus iš Amerikos), tai tikrai, mums

ši kartą reiktų "pasitarnauti" -- parodyti vyresniojo "brolio" "gražius" darbelius pavergtose Lietuvoje, ką L. Virbickas siūlo. Pulk mintis!

Tą dieną reiktų paskelbti visame pasaulyje užmirštų Pabaltijo tautų S.O.S., reikalaujant visų laisvų kraštų atstovų prie J. Tautų iškelti mūsų bylą.

VALST. DEPARTAMENTO LAIŠKAS LSS PIRM. A. ZAPARACKUI

Lietuvių Studentų S-gos pirmininkas Algis Zaparackas, ryšius su LSS suvažiavimu lapkričio 28 d. New Yorke, buvo pasiuntęs laišką prezidentui J.F. Kennedžiui, prašydamas pareikšti JAV vyriausybės nusistatymą Lietuvos ir Pabaltijo kraštų reikalu.

Lapkričio 20 d. buvo gautas

atsakymas, pasirašytas Valst. depart. sekretoriaus padėjėjo Robert J. Manning. Tame atsakyme dar kartą patvirtinamas JAV vyriausybės ligišiolinės laikyenos Pabaltijo valstybių atžvilgiu principas, kuris pasireiškia -- pripažinimu laisvos Lietuvos diplomatinio ir konsularinio atstovybių ir armetimų Sov. Sąjungos teisėtumo į Pabaltijo kraštų užvaldymą. Toji JAV vyriausybės politika yra pakartotinai pabrėžiama kiekvieną proga, ar tai Vasario 16 d. Valstybės sekretoriaus laiškais, ar JAV atstovų JTO, kalbant apie agresiją ir kolonializmą.

Robert J. Manning laiško pabaigoje užtikrina, kad JAV vyriausybė ir toliau tęs šį nusistatymą Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių atžvilgiu.

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ! KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NĖS DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NĖS IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

Svarbus pranešimas siuntinių į Lietuvą siuntėjams!

Artinasi Kalėdos, dabar yra pats laikas siuntinius siųsti, kad jie Lietuvoje šventėm būtų gauti.

Viena iš patikimiausių Amerikoje siuntimo firmų yra licenzijuota bendrovė Cosmos Parcel Express Corporation, per kurią siuntiniai yra betarpiu siunčiami tiesiai į Vilnių.

Šios bendrovės du lietuviški skyriai randasi Chicagoje: 3212 So. Halsted St., tel. CA 5-1864 Chicago 8, Ill.; 2439 West 69th St., tel. WA 5-2737 Chicago 29, Ill.

Siųsdami per tas lietuviškas įstaigas siuntinius, Jūs esate pilnai garantuoti, jog siuntiniai bus tvarkingai supakuoti, tuoj pat išsiųsti tiesiai į Lietuvą ir pasieks gavėją po 5-6 savaitių.

Ten pat didžiausias pasirinkimas, urmo sandėlio kainomis visų medžiagų ir prekių kurios tinka siuntimui.

Cosmos įgaliotu atstovu Chicagoje yra Edvardas Žukauskas.

Šitoje firmoje pradėjo taip pat dirbti, ilgą laiką toje srityje dirbęs ir siuntinių siuntėjams žinomas Vytautas Žukauskas.

Taigi visais siuntimo ir informacijų reikalais kreipkitės paminėtu adresu 2439 W. 69 St., tel. WA-5-2737 arba 3212 So. Halsted St., tel. CA 5-1864. Būsime tikrai kuo geriausiai aptarnauti ir pilnai patenkinti.

Kas tik turi gerą skonį Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabrikų baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke

Tel. PROspect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. VICTory 2-4226

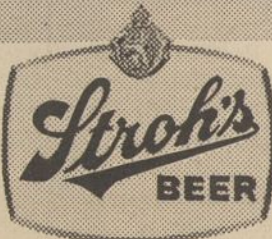
Abi krautuvės atidarytos pirmą, ir ketvirtą, nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmdieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

pleasure time . . . everytime!

enjoy
STROH'S
and taste
what
fire-brewing
does for
beer flavor!

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

Darymu betarpiu ant ugnies išgaunamas lengvesnis, švelnesnis ir subtilesnis alaus skonis... gi Stroh's yra vienintelis ant ugnies daromas alus! Išbandyk Stroh's Visuomet pirmos rūšies... populiarios kainos visur!

light
smooth
fire-
brewed

BUY STROH'S BY THE CASE

DIRVA

THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio. 44103

Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

AIŠKIEMS DALYKAMS AIŠKĖJANT

ALB Chicagos Apygardos vadovybės iniciatyva, su daugelio organizacijų atstovų parašais, spalio mėn. buvo pasiūstas laiškas JAV prezidentui, protestuojant prieš Sov. Sąjungos konsulato atidarymą pačioje Amerikos širdyje -- Chicagoje. Gautame atsakyme, žinoma, jau iš Valstybės departamento, nurodoma, kad apie konsulato atidarymą buvo kalbėtasi Maskvoje, bet tuo reikalu dar galutinai nesusitarta (tam reikia formalios dviejų valstybių vyriausybės sutarties).

Iš laiško turinio neabejotinai aišku, kad JAV vyriausybė teigiamai žiūri į konsulatų atidarymą, turėdama galvoje, kad panašios politinės reikšmės konsulatų bus leidžiama atidaryti ir Sov. Sąjungos miestuose.

Laiške atvirai sakoma, kad -- "There are reasons why the reciprocal opening of consular establishments could be to our distinct advantage". Ta "advantage", girdi, glūdi tame, kad pasikeitimas konsulatų suteiktų JAV vyriausybei platesnių informacijos galimybių ("enable our government to be better informed of events occurring outside Moscow") už Maskvos ribų.

Į priekaištus, kad sovietų diplomatinį ir konsularinį atstovybių žmonės užsiima šnipinėjimu, laiške atsakoma, kad konsulato tarnautojai būtų varžomi tais pačiais kelionių suvaržymais, kurie liečia visus Sov. S-gos piliečius Amerikoje...

ALB Chicagos Apygardos p-kas inž. P. Vėbra gavo taip pat glėbį atsakymų iš tų senatorių ir Kongreso atstovų, kuriems buvo pasiūstyti protesto nuorašai. Vienaime tų atsakymų (kong. atstovo Don L. Short) pabrėžiama, kad nesant formaliam pagrindui konsulatams atidaryti (tokią sutartį turėtų tvirtinti Senatas ir Kongresas), esą, būtų įdomu sužinoti šaltiniai, iš kurių kilo gandai apie konsulatų steigimą. Gi senatorius Paul H. Douglas Valstybės Departamentui savo nuomonę tuo reikalu išdėdė nedviprasmiškai -- girdi "I want you to know that I do not support the setting up of a center for communist spying and subversion in our state, or anywhere in the United States, for that matter."

Yra galimybė, kaip įtaria ir Kongreso atstovas D. Short, kad buvo sąmoningai paleistas "balionas" ištirti visuomenės nuotakoms Maskvoje svarstytų klausimų atžvilgiu.

Chicagos organizuota lietuvių visuomenė gerai padarė, iš anksto painformuodama ne tik prezidentą, bet ir savo rinktuosius atstovus, kokiomis nuotakomis bus sutiktas projektas "geresniems informacijų šaltiniams" steigti. (j.č.)

AUKSINĖS AKIMIRKOS
ABSTRAKTIZMO TEMOMIS

Mūsų minties apipavidalinimo meistrė B. Railą ir jo "Akimirkas" daug kas mėgsta sekti šio laikraščio skiltyse -- nedaug kas moka taip "iš esmės" pažvelgti į kontraversines temas. Ypač vertingomis kultūrinėmis temomis.

Su įdomumu teko sekti išsamią M. Biržiškos tragiškos buities ir paskutinių dienų analizę, dar įdomiau matyti B. R. šiomis savaitėmis giliu žvilgsniu persiojant visus argumentus, už ir prieš, apie šių dienų kontraversinį objektą -- abstraktinį meną, geriau sakant jo chaosinius aspektus ir tų aspektų interpre-

tuotojų dar chaotiškesnę logiką, aiškinant paprastiems mirtingiesiems, kodėl taip viskas neaišku. Su šiuo mitu išėjo aiškintis viešai Bronys Raila -- ir jo Dirvos 127 numerioje tilpusi išsami analizė ir skambanti logika grindžiami argumentai mano akyse pastato B. R. kaip aiškų laimėtoją šiame abstraktizmo kontraversijos pirmame kėlinyje. Ir net "rankų iš kišenių neišėmus".

Yra mūsų ne keliolika, kaip B. Raila rašo, o manyčiau bent keli šimtai, kurie šia tema domisi.

Linkėtina "savaitgalio menininkui" Railai perkratyti šią temą iki pačių smulkųjų trupinėlių. Jo analizė ir, tikėtina, tolimesni atsakymai šiuo klausimu iš kitų dailininkų pusės padės daugeliui susidaryti nuomonę, kur yra menas, nors ir abstraktus, o kur tik bandymai, ieškojimai ir gal kartais efektingas pasipiginavimas pristatant kleckynes į parodas kaip 100-150 dol. vertės kūrinius, kuriuos žmogus perka, "nes taip jau reikia".

Tadas Mickus
Los Angeles

MŪSŲ KREPŠININKAI Į AUSTRALIJĄ

P. PETRUTIS

Amerikos lietuvių spaudoje pradėjus kelti išvykos reikalus, kreiptasi į FASK-to įgaliotinį V. Adamkavičių. Pasirodo, kad

bės pirmininku Jurgiu Jonavičium, Planų išdirbime glaudžiai bendradarbiauja ir Australijos Federalinės Krepšinio Lygos atstovas F. Angove. Pastarasis neperseniai buvo paskirtas 1964 m. Australijos olimpinės krep-

Inž. VALDAS ADAMKAVIČIUS, FASKo įgaliotinis krepšinio išvykos organizavimui į Australiją.

P. Petručio nuotrauka

ryšys su Australija per vasarą ne tik kad nenutrūko, bet spėjo ir plačiai išsivystyti. Susirašinėjimas palaikomas su Australijos lietuvių sportinės vadovy-

šinio rinktinės vadovu. Pilniausia pritarimą ir paramos pažadą davė ir Australijos Krepšinio Sąjunga. Žodžiu, atrodo, jog viskas rieda tinkamomis vėžėmis.

V. Adamkavičius išsitarė, jog didžiausią galvosukų sudaro finansų sukėlimas. Jo įsitikinimu, aukų rinkime mūsų visuomenė neša sunkiai pakeliamą našą. Šventa Teisybė! Todėl krepšinio išvykai finansuoti, ieškoma naujų šaltinių. Deja, kokiais būdais ši opi problema bandoma išspesti, V. Adamkavičius kol kas vengia viešai kalbėti. Esą, dar nėra pribrendęs laikas.

Kalbant apie išvykos naudą, V. Adamkavičius žodis žodinėtai pasakė: "Visų pirma, iš sportinio taško sprendžiant, tai bus didelis įvykis mūsų gyvenime, neabejotinai prisidedantis ir prie krepšinio lygio pakėlimo mūsų sporto klubuose. Be to, lietuvių išlaikymo srityje, tai bus

milžiniškas akstinas tiek mūsų jaunajai kartai Amerikoje, tiek ir lietuviams Australijoje. Parodysimė, kad lietuvių nėra rezervatas vienoje vietoje, bet kad ji gyva visuose kontinentuose. Antra, Lietuvos vardas vėl skambiai nuaidės per pasaulį. Nereikia užmiršti, kad 1964 metų Olimpinės žaidynės vyks ne kur kitur, bet kaip tik toje pat pusrutulio dalyje į kur ruošiamės vykti".

Baigdamas pašnekęs V. Adamkavičius užtikrino, jog šio mėnesio pabaigoje Clevelande įvyksiančiame Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos suvažiavime jis tuo reikalu patieks išsamų pranešimą. Suvažiavimui teks padaryti galutiną sprendimą. Pasakyti TAIP ar NE.

Teigiamu atveju, mūsų krepšininkams pakilti Australijos link teks ateinančių metų liepos mėnesį.

Kalbant apie Australiją, prisimena 1958 metai. Tų metų rugsėjo mėnesio pradžioje teko lankytis Tabor farmoje ir drauge su V. Adamkavičium supažindinti J. Bačiūną su mintimi pasiūstyti mūsų krepšininkus Pietų Amerikon. Tuo metu planuojama išvyka Pietų Amerikon neveno galvoje dar buvo lyginama su fantastiška kelione į mėnulį. Vienok dabartinis PLB centro valdybos pirmininkas J. Bačiūnas išvykoje neįžūdrėjo jokios fantazijos. Beje, pakalbčio baigmėje J. Bačiūnas staiga paklausė:

--Bet vyrai, kodėl Pietų Amerikon, kodėl gi ne Australiją?

Pasirodo, jog J. Bačiūnui 1957-1958 metais pirmuoju kartu lankantis Australijoje, keliais atvejais tenykštis jaunimas teiravosi apie Amerikos lietuvių sportininkus ir labai įdomavosi čionykščia lietuvių sportininkų veikla. Todėl jau prieš gerus penkeris metus J. Bačiūnas, sakydama, pranašingai tarė: "kodėl gi vyrai ne į Australiją?". Šiomet sueina penki metai nuo šau-nios išvykos Pietų Amerikon. Išvyka buvo įgyvendinta širdingu J. Bačiūno pritarimu ir didžia jo paties parama.

1962-1963 metais J. Bačiūnui antruoju kartu lankant Australijos lietuvių, V. Adamkavičiaus paskatintas, užsiminė apie galimą Amerikos lietuvių krepšinio gastroles. Tartas žodis rado didžiulį pritarimą. Ir štai 1964 metais, ko gero, gali būti atžymėti istoriniu Amerikos lietuvių krepšinio pasirodymu Australijos žemyne.

Tuo tarpu, puoselėjant išvykos galimybes, tebūna leista tikinti save, jog, vis dėlto, mūsų šaliai aiškėja įrodys savo pranašumą. Lygiai taip, jei ne geriau, kaip kitados Pietų Amerikos kraštuose.

LIETUVOS POLICIJAI 45 AR 375 METAI?

Tai mūsų, kuri ne visiems suprantama. Norint tą mįslę išaiškinti, tenka grįžti netik į 1918 metus, bet ir į žilą senovę.

Lietuva senovės laikais nuolatinės organizuotos policijos neturėjo. Būdavo vyrai šaukiami ir organizuojami tik ištikus reikalui. Pirmieji žingsniai nuolatinės policinei apsaugai Lietuvoje įkurti buvo padaryti 1505 metais.

1588 metais tas klausimas taip pribrendo, kad nuolatinės policijos apsaugos daliniai buvo suformuoti ir veikė "tautinės apsaugos" vardu. Tai buvo nuolatinės policijos organizacijos pradžia. Tačiau 1795 metais Lietuvos policija buvo sužlugdyta ir tik 1918 metais, Lietuvai pasiskelbus nepriklausoma valstybe, iškilo policijos atkūrimo klausimas.

Dėl policijos atkūrimo minis-

Klubo Krivulė valdyba. Sėdi iš kairės: Valerijonas Šimkus, pirm. Pov. Dirkis, A. Kiesylis. Stovi: J. Puleikis ir Alg. Reivytytis.

V. Reivyčio nuotrauka

teris pirmin. prof. Augustinas Voldemaras pasisakė, kad tai reikalinga ne tik vidaus tvarkai palaikyti, bet ir sienų apsaugai, kas vėliau buvo ir įvykdyta.

Taigi, Lietuvos policija buvo atsteigta 1918 m. lapkričio 11 dieną pirmojo ministerių kabineto nutarimu. Toji diena ne tik Lietuvos policijai, bet ir visiems žmonijai buvo didelio džiaugsmo diena, nes tuo metu baigėsi pasaulinis karas, išžudęs milijonus žmonių, o Lietuva kėlėsi iš griuvėsių.

Nepriklausomoje Lietuvoje nuo 1921 m. tradicine policijos švente buvo spalio antroji -- "Angelių Sargų" diena. Kadangi policija yra žmonių gyvybės, turto ir gerovės sargas, tai ir toji diena buvo pasirinkta policijos švente.

Buvę policijos tarnautojai, gyvenę išeivijoje, nepamiršta tos dienos ir kasmet tą šventę švenčia, prisimindami maldomis savo draugus, kritusius už krašto laisvę ir savo šalies gyventojų gyvybių bei jų turto saugumą. Nepriklausomybės metu Lietuvos policijos tarnautojai Angelių Sargų diena buvo simbolinė džiaugsmo diena, bet dabar ji virto didelio liūdesio ir nevilties diena.

Šiais metais buvę Lietuvos policijos nariai, gyvenę išeivijoje ir susibūrę į "Krivulės" klubą, minėjo 45 metų policijos atsikūrimo sukaktį ir šventė Angelių Sargų šventę Jaunimo centre, Chicagoje, rugsėjo 29 dieną.

Šventė buvo pradėta pamaldomis Tėvų Jėzuitų bažnyčioje, M. Šias atnašavo ir pamokslą pasa-

kė tėvas provinciolas Bruno Markaitis. Pamaldų metu solo giedojo muz. Vytautas Rusteikis, o vargonais palydėjo muz. M. Motekaitis.

Po pamaldų Jaunimo namuose įvyko iškilmingas posėdis, kurį atidarė klubo Krivulė pirmininkas Povilas Dirkis ir pasakė momentui pritaikytą kalbą. Posėdžiui vadovavo klubo nariai: Val. Šimkus ir B. Pupalaigis. Posėdis buvo pradėtas kun. B. Suginto invokacija ir himnu bei mirusiųjų pagerbimu. Ta pačia proga buvo išklausyti V-bos pareigūnų pranešimai ir išrinkti nauji valdymo organai: Pov. Dirkis -- pirm., A. Kiesylis -- vicepirm., Alg. Reivytytis -- sekret., J. Poleikis -- kasin., ir V. Šimkus -- kultūros reikalams nariu. I revizijos komisiją: Alb. Valentinas, Vyrt. Reivytytis ir J. Bernotas. Dvasios reikalams buvo pakviestas kun. B. Sugintas.

Nutarta išleisti leidinį.

Po minėjimo ir susirinkimo buvo suruošta kavutė, kurios metu savo kūrinius paskaitė Alb. Valentinas ir Kazys Klinauskas. P.E.D.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

PARAMA-

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. CHATEAU GIBEAU 3 Star Cognac.....5th \$4.98
2. V-S-O-P Brand, Import. from Germany 5th \$1.69
3. Imported Polish Wines.....5th \$1.49
4. AMBASADOR VERMOUTH dry or sweet.....5th \$.98

5. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška. 5th \$3.98
6. VODKA 80 proof.....5th \$2.98
7. CHIANTI Imported Wine, full Qut.....5th \$.98
8. Zeller Shwarze Katze Wine.....5th \$1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

AKADEMINIS GYVENIMAS

Korp! Neo-Lithuania Chicagoje naujoji valdyba po perėmimo pareigų prie prezidiumo stalo, minint korporacijos metinę šventę. Nuotraukoje iš kairės: juniorų tėvūnas A. Saulis, juniorių magistras R. Jurekūnaitė, valdybos narys A. Mockaitis, ižd. J. Žemaitis, vyr. valdybos pirm. V. Mažeika, pirm. V. Krumpelis, vicepirm. A. Ignatonis, Liet. Taut. Akademinio Sambūrio pirm. J. Našlūnas, sekr. D. Rukaitė ir arbiter elegantiarum J. Jurekūnas.

KORP! NEO-LITHUANIA ŠVENTĖ CHICAGOJE

Baigiant kristi rudens nuspallvintiems lapams, Chicagoje neo-lithuanai, pasipuodę gražiomis savo spalvomis, lapkričio 16 d. atšventė savo korporacijos įsteigimo 41-ąsias metines.

Iš ryto filisteriai, seniorai ir juniorai skubėjo į simpatinę ir Chicagoje populiarią T. T. Jėzuitų bažnytelę prisiminti bei pagerbti mirusius korporacijos narius, paprašyti Aušščiausiojo palaimos ateities darbams ir susikaupti ateities uždaviniais.

T. T. Jėzuitų provinciolas tėvas Br. Markaitis S. J., aukodamas šv. Mišių auką, pasakė prasmingą pamokslą. Operos solistė Alė Kalvaitė savo gražiu giedojimu, vargonais pritariant A. Kalvaitiui, padėjo susidaryti pamaldų dalyviams momentui tinkamą nuotaiką.

Pamaldoms pasibaigus, šventiškai nusiteikę korporantai, susirinkę prie Jaunimo Centro sodelyje esančio žuvusių už Lietuvos laisvę paminklo, padėjo gyvų gėlių puokštę, pagerbdami visus, kurie atidavė savo brangiausią turtą -- gyvybę, už savo tėvynės laisvę.

Nebuvo pamiršti ir kolegos, kurie jau Chicagoje išsiskyrė iš korporacijos narių tarpo. Buvo aplankyta jų visų paskutinė poilsio vieta šv. Kazimiero kapinėse ir prie kiekvieno kapo jų atminimui pagerbti buvo padėta po gyvų gėlių puokštę.

Vakare visi rinkosi į salę peržvelgti bei pasidžiaugti nuveiktais darbais ir pasiryžti ateities uždaviniais. Čia matėsi artimieji korporacijos svečiai, kitų draugiškų organizacijų atstovai bei gražūs būrys šventiškai nusiteikusių savo gražiomis spalvomis pasipuodusių garbės filisterių, filisterių, senorių ir juniorų.

Pradedant iškilmingą 41 metų sukakties minėjimą įnešama vėliava, korporacijos simbolis, jungiantis visus bendron šeimoni.

Prezidiumas užima savo vietą. Padalinio vicepirmininkas Švitrius Gotceitas, vadovavęs iškilmingam posėdžiui, savo kalboje trumpai peržvelgia korporacijos nueitą kelią bei paryškina jos uždavinius. Vyr. Valdybos pirm. inž. V. Mažeika pabrėžė korporacijos tikslus ir pastebėjo, kad Neo-Lithuania, vykdydama savo uždavinius, reikšmingai jungiasi lietuvių tautos kultūrinio gyvenimo kelią.

Seka eilė sveikinimų. Tarp kitų Liet. Taut. Akademinio Sambūrio pirm. Jonas Našlūnas paryškina abiejų organizacijų artimumą ir sveikina jaunuosius, ką tik pakeltuosius senorius, linkėdamas, kad jie savo įnašu prisidėtų korporacijos tikslus vykdydami.

Malonu pastebėti, kad nenutrūko dar Lietuvoje užmegsti draugiški santykiai su latvių korporacija Lettonia ir estų Fraternitas Estica. Jų atstovai dalyvavo

šventėje, perdavė savo korporacijų sveikinimus ir sustiprino draugiškumo ryšius. Ties ryšiai, uoliai puoselėti esant nepriklausomose valstybėse, noriai per-

G. Gaigalaitė, gavusi seniorės spalvas, pasisveikina su svečiais. Prie prezidiumo stalo matyti: R. Jurekūnaitė, J. Valkiūnas, J. Andrašūnas, V. Mažeika, Š. Gotceitas ir R. Mulokas.

V.A. Račkausko nuotrauka

imami išeivijos jaunimo ir toliau tęsiamos sukurtos korporantiško gyvenimo tradicijos.

I sveikinimų eilę įsijungė Studentų Sąjunga, Korp! Gintaras bei Skautai Akademikai. Nepamiršo chichagiškių švenčiama švente pasidžiaugti ir kitų vietovų korporacijos padaliniai, jungdamiesi savo sveikinimais į bendrą korporacijos šeimą.

Seka spalvingos juniorų ir senorių pakėlimo apeigos. Prie prezidiumo stalo išsiričiuoja pakeltieji juniorai: B. Jasaitė, L. Kanavolaitė, R. Slivinskas, G. Gaigalaitė, V. Cijūnėlis, A. Gelažius, A. Mockaitis, A. Poderis ir M. Šimkus. Juniorų tėvūnas A. Saulis ir juniorių magistras R. Jurekūnaitė atsisveikina su juniorais ir nuima jų juodas kepuraites.

A. Mockaitis, pirmas iš kairės, kalba naujai pakeltųjų senorių vardu.

KORPORACIJA REIKALAUJA IŠ SAVO NARIŲ DRAUSMINGUMO IR PASIAUKOJIMO

Korp. Neo-Lithuania Chicagoje pirm. Š. Gotceito kalba

Metęs žvilgsnį į Korporacijos kūrimosi laikotarpį ir aplinkybes, Korporacijos pasirinktą idėją ir tikslus, Švitrius Gotceitas pareiškė, kad organizacijai buvo pasirinkta korporacijos forma todėl, kad ji reikalauja iš savo narių drausmingumo, tvarkingumo, pasiaukojimo, pareigos supratimo bei asmenybės taurumo.

Buvo manyta, kad žmogui neuztenka teoretinio, profesinio pasiruošimo, bet kad jis būtų pirminis - organizacinis bendruomeninis narys reikia jam dar praeiti atitinkamą praktišką gyvenimo mokyklą ir tą pasirušimą jam gali duoti atitinkama organizacija, kuri apvaldytu jauniu dinamizmą ir jį nukreiptų į praktišką, naudingą bei sistemingą kelią.

Šie tada paskelbti pagrindiniai principai akademinio jaunimo buvimo nuostatai priimti. Korporacija greitai augo ir stiprėjo. Buvo kuriama graži Lietuvos ateities vizija: ruošiantis paaukoti tėvynei savo geriausias jėgas ir sukurti ją tokią, kad visiems ji būtų miela, kad visi joje galėtų jaustis tikrais šeiminiškais ir savo sukurtais vertybėmis galėtų pasididžiuoti prieš kitus. Korporacijos bei jos atskirų narių įnašas buvo juntamas visuose ano metu Lietuvos kultūrinio, visuomeninio bei politinio gyvenimo srityse.

Bet, deja, nebuvo lemta pasigerėti savo darbo vaisiais. Visi šie graži ateities vizija subyrėjo į šipulius, užgrobus mūsų kraštą žiauriam rusų komunizmui. Korporacija savo veikimą buvo priversta sustabdyti, jos nariai išblaškyti. Daug iš jų žiauriausiomis sąlygomis buvo nužudyti, kitiems teko patirti nacių koncentracijos stovyklų ir Sibiro tremties nedalių už tai, kad jie mylėjo savo tėvyne. Tokia yra

Prisiminimui visi pakeltieji apdovanojami R. Spalio knyga "Alma Mater", o naujosios seniorės dar ir po gėlių puokštę.

Ta pačia proga senoji valdyba baigusi savo kadenciją, perduoda pareigas naujai išrinktajai.

Valdybos pirmininkas R. Mulokas taria trumpą sveikinimo žodį, palinkėdamas naujai valdybai sėkmės atsakingame darbe.

Naujoji valdyba užima prezidiumo vietą tokiame sąstato: pirm. V. Krumpelis, vicepirm. A. Ignatonis, sekr. D. Rukaitė, ižd. J. Žemaitis ir valdybos narys A. Mockaitis.

Naujasis pirmininkas padėkoja už patikėtas pareigas ir pasižada su visa energija imtis to darbo, kurį korporacija jiems pavada. Baigiant iškilmingą posėdį salėje nuaidi skambus "Gaudeamus igitur".

Seka linksmoji dalis vaišės ir šokiai. Pakyla visų entuziazmas. Senųjų korporantų širdyse atgimsta seni prisiminimai, kurie jiems vėl leidžia išgyventi ir atgaivinti korporantiškas tradicijas. Visus apjungia šventiška nuotaika. Skamba bendros jaunųjų ir senųjų dainos.

Geros nuotaikos palaikymui daug prisidėjo neseniai susiorganizavę, bet jau spėję išpopuliarėti Chicagoje neolithuanų orkestras, vadovaujamas A. Modestavičiaus.

gyvenimo ironija.

Nors čia išeivijoje išaugo nauja akademinio jaunimo generacija, bet mums, jauniems, ano meto mesti šūkiai yra labai artieji širdies. Mes palyginti gana greit fiziškai pritapome prie šios šalies gyvenimo, nors dvasiškai mes jaučiame kažkokią tuštumą. Mes jaučiame, kad esame kažkam skolingi ir kažkam turime atiduoti savo duoklę.

Mes žinome, kad "herojus liko tėvynėj" ir jis bus pagrindinis Lietuvos valstybės atkūrimo faktorius, bet mes taip pat jaučiame, kad savo įnašu prie to darbo turime prisidėti. Tam mums atėjo į pagalbą Korp! Neo-Lithuania.

Akademiniis jaunimas suprato korporacijos paskelbtų tikslų prasmę ir jau gražus būrys įsijungė į jos eiles. Čia mes radome mokyklą, kuri paruošė ir praktiškai rikiavo mus lietuviškam darbui. Taurios bei valingos asmenybės ugdymas mums yra patrauklus ir mes radome priemonę savo idealizmui ugdyti ir jam pasireikšti. Korporacijos gyvenime didelį vaidmenį turi tradicija. Yra kuriamos korporantiško gyvenimo formos, kurios nu-

stato organizacijos struktūrą. Tos formos yra uoliai ugdomos ir pagal jas ugdoma organizacija įgauna tam tikrą charakterį. Užtat, kad būtų išlaikytas korporacijos charakteris, mes sutelpame vienoje organizacijoje tiek senieji korporantai, mokslus ėję Lietuvoje, tiek dabartinis akademinis jaunimas. Mes, jaunieji, jaučiame, kad turėdami senosios savo turime atramą, kuri išlaiko organizacijos tęstinumą, jos tikslų bei formų patvarumą.

Draugiškumas užtikrina darnų sugyvenimą kelių generacijų nariams. Mes su pasitenkinimu priimame sukurtas tradicijas, perimame jų tęstinumą. Korporacijoje mes jaučiame esą vienos šeimos nariai.

Tikiu, kad ir tie, kurie šiandien taps pilnateisiais nariais, praėję junioravimo stažą, susipažinę su Korporacijos tikslais bei uždaviniais, neapvilis jos ir atiduos savo įnašą tiek Korporacijos labui tiek bendriems lietuvių tautos reikalams. Tam juos Korporacija ir ruošia, to iš jų ir laukia.

TAUTINIŲ TRADICIJŲ SARGYBOJE

Korp. Neo-Lithuania pirmininko inž. V. Mažeikos kalba

Kasmet lapkričio mėn, pirmoje pusėje mes susirenkame pasipuodę korporacijos spalvomis paminėti Neo-Lithuania metinę šventę; vyresnieji pagyventi toms studentiškomis nuotakomis, kurios niekad neišdils iš mūsų atminties, jaunesnieji pasisemti tos korporantiškos dvasios ir pasiryžti tęsti ir plėsti korporacijos idėjas bei tradicijas toliau. Šiandien susirenka neolithuanai jau 41-ą kartą. Iš pasėto daigo prieš 41 metus Kauno Universitete išaugo didelis, stiprus ir šakotas medis, daug audrų bei perkūnijų griausmų pergyvenęs, nemaža žiedų jam buvo nudraskyta ir šakų nulaužyta, bet kamienas liko tvirtas, tiesus ir gajus -- jis kasmet leidžia atžalas ir tos atžalos šiandieną pasipuodę korporacijos spalvomis.

Neo-Lithuania -- tai ne šiaip sau organizacija ar draugija -- tai studentų brolija surišta prie saikos žodžiais, grindžiančių savo pasaulėžiūrą viena idėja, siekia to paties tikslo koordinuotomis jėgomis, remdamosi krikščioniškos dorovės dėsniais ir tarpusavyje santykiu kilniomis ir gražiomis formomis. Tautos laisvė, jos gerovė ir garbė, valinga ir kilni asmenybė, socialinis teisingumas, tolerancija ir sveikas patriotizmas -- tai pagrindiniai principai, ant kurių grindžia savo pasaulėžiūrą neolithuanai.

Nėra lengva šiandien stovėti savo tautinių tradicijų sargyboje esant mažai lietuvių saulei tarp milijonų svetimų. Jau-

nuomenės pasinėšimas vien tik į maionumų ieškojimą, betiksliskumą ir skepticizmą skandina juos svetimųjų jūroje užmirštant savo lietuviškas ypatybes, savo lietuviškos kultūros tradicijas. Todėl didžiai yra pageidaujamas studentų priklausymas lietuviškoms akademiniams organizacijoms ir ypač Korp! Neo-Lithuania, kur lietuviškos dvasios ir draugiškoje nuotaikoje akademiniis jaunimas gali bręsti pilnumoje.

Vadovaudamiesi šūkiu "Pro Patria", ypatingai ne savo tėvynėje gyvendami, būkime pasiruošę visada būti lietuvių tautos ambasadoriais. Būkime ambasadoriais ir mokyklose ir įstaigose ir visur, kur tenka reprezentuoti kaip lietuvių tautos atstovai.

Švenčiant Korporacijos 41 metų sukaktuves, galime pasidžiaugti Neo-Lithuania nueitu keliu ir kartu sukaupti jėgas bei pasiryžti tolimesniam darbui.

Pats skaityk ir kitus ragink prenumeruoti DIRVĄ

Išgaliojo naujas patarnavimo būdas, užsakant dovanas, gamintas Sov. Sąjungoje

Remdamasi sutartimi, sudaryta su v/o Vniešposyltorgu

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

pradėjo priimti APMOKĖTŲ DOVANŲ UŽSAKYMUS

jūsų giminėms, gyv. Lietuvoje.

Jūs čia apmokate visų dovanų kainą. Pristatoma laike 5-70 dienų.

AUTOMOBILIAI SALDYTUVAI DULKIŲ SIURBLIAI SIUVAMOS MASINOS	SKALBIAMOS MASINOS TELEVIZIJOS DVIRACIAI ŠIMTŲ DAIKTŲ PASIRINKIMAS
--	---

Dėl smulkių informacijų ir katalogo kreipkitės į pagrindinį skyrių

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

45 WEST 45th ST., NEW YORK 36, N.Y. Tel. CI 5-7905

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

FLORIDOJE MIRĖ ANTANAS ZDANIS

Ilgametis senosios kartos Clevelando lietuvių kolonijoje darbuotojas Antanas Zdanis mirė lapkričio 10 d. Hollywood, Floridoje, netoli Miami. Zdaniai išvyko Floridon prieš kelis metus. Antanui išėjus į pensiją. Ten jis nenuleido rankų, veikė Miami Lietuvių klube ir SLA kuopoje, kol pagaliau sveikata pradėjo jį apleisti.

Atvykęs į Clevelandą 1916 metais jaunas vaikinai, Antanas nedelsiant įsijungė į organizacijų veiklą. Čia priklausė SLA 14-je kuopoje, Tėvynės Mylėtojų Draugijos 20-je kuopoje. Suorganiza-

* SALAMANDER katalogus galite gauti Salamander krautuvė, ar pareikalavus bus pasiųsti paštu veltui. Adresą rasite žemiau dedamame skelbime.

BALTIJOS AIDŲ RADIO VAKARAS

DĖL TRAGIŠKOS JAV PREZIDENTO JOHN F. KENNEDY MIRTIES

ATIDEDAMAS
VĒLIASNIAM LAIKUI

vo su eile kitų A.L. Tautinės Sandaros skyrių, skyrius įsteigė Varpo vyrų chorą, kuriame Antanas dainavo, dažnai ir solo savo gražiu bosu-baritonu, ir dalyvavo vaidinimuose.

Atvykus Amerikon komp. A. Vanagaičiui su savo trupe ir Antaną Zdanį pasikviesdavo programai išpildyti.

Isteigus Clevelando lietuviškų draugijų sąryšį, Antanas buvo vienu iš trijų redaktorių didokos 114 puslapių knygos išleidimui, kurioje sutalpinta aprašymai ir nuotraukos iki 1917 metų Clevelande veikusių lietuviškų organizacijų. Ta knyga yra naudinga informacinė medžiaga apie šios lietuvių kolonijos pradžią, pirmutinius ateivius, biznierių, organizacijų ir jų veikėjų.

Velionis visada buvo artimas Dirvos bičiulis, rėmėjas ir talkininkas.

Laidotuvsė dalyvavo veik visų clevelandiečių gyveną Floridoje, ypač plačioje Miami apylinkėje. Mirė sualukęs virš 73 metų amžiaus.

Nulindusiai žmonai reikiama gilia užuojauta. K. S. Karpius

* CLEVELANDO PAŠTO VIRŠININKAS N.E. Sundermeier kviečia jau dabar pradėti ruošti kalėdinėms siuntoms.

Dabar jau laikas patikrinti siunčiamų sveikinimų adresų sąrašą. Daug pagelbės greitesniam patarnavimui įjungiant naująjį ZIP numerį (vietoj buvo zonos numerio).

Taip pat laikas pasirūpinti tinkama medžiaga pakietams.

Siunčiamas sveikinimų kortelės reikia sugrupuoti į vietinės ir užmiesto siuntos grupes. Pašto įstaigoje galima nemokamai gauti kortelės su užrašais "All for local delivery" ir "All for out-of-town delivery"

"ANTRASIS KAIMAS"

ATVYKSTA GASTROLIŲ Į CLEVELANDĄ

Vasario 1 dieną, šv. Jurgio parapijos salėje turėsime progos pamatyti naujo apipavidalinimo vaidinimą, kurio spektakliai Chicagoje praėjo dideliu pasisekimu.

"Antrasis Kaimas", tai meistriškai patiekto satyros, besijuokiančios iš lietuviško gyvenimo įvykių. Jo įvairus repertuaras aktualus ir įdomus bet kokio amžiaus lietuviškam žiūrovui.

Viešnagėn į Clevelandą šį naują kolektyvą kviečia Putnamo vienuolyno senelių prieglaudai remti komitetas.

* KAZYS S. KARPIUS -- buv. ilgametis Dirvos redaktorius, savo laisvalaikį maloniai talkininkauja Dirvos ir Vilties darbuotojams. Jo paslauga tuo labiau vertinga, kad jis tai daro iš seno ir neišskiriama prisirišimo Dirvai, per ilgus metus jo ugdytai, K.S. Karpiaus patirtis, jo rūpestis Dirvos gerbėvių yra labai vertinamas tiek Dirvos administracijos, tiek ir Vilties d-jos vadovybės.

Nepamiršk laiku atnaujinti DIRVOS prenumeratą.

IŠNUOMOJAMAS 5 KAMBARIŲ BUTAS

virš Superior Savings & Loan Assn. patalpų, East 68 ir Superior Ave. kampas.

Teirautis telefonu:
HE 1-2497

Reikalinga moteris Joe Portaro grožio salono valymui. 6 dienos per savaitę, 6 val. per dieną. Atlyginimas apie 50 dol. savaitėi. Privalo kalbėti angliskai. Teirautis tel. LI 1-9191

Parduodamas namas East 71 gt. prie St. Clair. vienos šeimos, 6 kamb., gaso pečius, A-1 stovyje. Privalo parduoti, kad sutvarkytų palikimą. Įmokėti 2,000 dol. Iš karto galima naudotis. GLOBOKAR REALTY 986 E. 71 gt. HE 1-6607

4 batų apartamentas, mūrinis, Wheelock Ave. Prašo tik \$18,900. MULTIPLE REALTY IV 1-2799

APDOVANOTI CLEVELANDO FUTBOLO (SOCCER) LAIMĖTOJAI.

Schaefer Brewing Co. paskirtos dovanos europietiškojo futbolo laimėtojams buvo įteiktos sekmdienį, lapkričio 24 d. suruoštame bankete.

Pirmąją dovaną gavo Amerikos vokiečių komanda, I-je divizione laimėtoji išėjo kroatų komanda, o II-je div. -- Youngstown Mahoning Valley komanda.

Clevelando futbolo lygos pareigūnai iš anksto buvo supažindinti su Schaefer Brewing Co. rodomu susidomėjimu europiečių futbolo pažanga ir skirtomis dovanomis laimėtojams. Nuotraukoje matome Schaefer Brewing Co. Clevelando sk. vedėją Joseph

Fitzpatrick, banketo pirm. dr. Garbas, futbolo lygos prez. M. Kaze ir sekret. C. Commander.

* CLEVELANDO ORKESTRO PROGRAMOJE lapkričio 28 ir 30 d. 8:30 val. vak. Severance Hall svečiu diriguoto pasirodys įžymus lenkų dirigentas Stanislaw Skrowaczewski.

Programoje: Stravinskio "Le Sacre du Printemps" ir Beethoveno Simfonija No. 7.

* ŠACHMATŲ KOMITETAS praneša, kad skelbtos Š.A. Lietuvių šachmatų pirmenybės, lapkričio 28-30 d.d., Clevelande, atšaukiamos ir nukeliamos į 1964 m., nes Chicago, Detroito, New Yorko ir Kanados šachmatininkai pasisakė negalėsiai atvykti. II Š.A. Lietuvių šachmatų pirmenybės pavadama surengti Hamiltone ar Toronte Kanados Sporto apygardai iki 1964 m. birželio 1 d., panaudojus vietinį LSK.

* ŽAISLŲ RINKLIAVĄ šiemet vėl praves Clevelande esąs Marinių batalionas, talkininkaujantis labdaros organizacijoms. Tą rinkliavą aprūpinami apie 20,000 našlaičių ir neturtingų vaikų kalėdinėmis dovanomis. Mokyklose ar organizacijose surinktus žaislus mariniai patys atsiims. Tik užtenka paskambinti tel. 781-5541.

* Balių-koncertų ir kitokių pramogų bei parengimų rengėjų dėmesiui.

Vincas Apanius, greta visų kitų sodininkystės patarnavimų atlieka ir dekoravimo gelėmis darbus patalpose. Kainos gana priimanamos ir bus atsižvelgta į pageidavimus, iš anksto susitarus.

Kreiptis: 382-1606
503 Richmond Rd.
Richmond Hts., Ohio

VYRIŠKI RŪBAI

SIUVAMI PAGAL JŲSŲ FIGŪROS ISMIERAS, PASIRINKTĄ MEDŽIAGĄ IR STILIŲ

* KOSTIUMAI • PALTAI
* FORMALŲS RŪBAI • UNIFORMOS
Darbas atliekamas geriausiose Amerikoje „SIMPSON“ kompanijos siuvyklose. Didelis pasirinkimas — vietinių ir užsieninių medžiagų.

NAUJAUSI MADŲ ŽURNALAI

JONAS H. AKŠYS

6645 S. WINCHESTER AVE., CHICAGO 36, ILL.
Telefonas 925-5179

Seštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto.
Kainos: Paltai nuo \$80 iki ... Kostiumai nuo \$85 iki ...

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

MOKAME

4 1/2 %

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

SALAMANDER

ŠILTI BATAI MOTERIMS, VYRAMS IR VAIKAMS

\$19.95

\$13.95

DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS
KAMBARINIŲ BATELIŲ

SALAMANDER

2546 LORAIN AVE
CLEVELAND 13, Ohio
Tel. 241-6788

KRAUTUVĖ ATIDARYTA
KASDIEN nuo 10 val. ryto
iki 6 val. vakaro ir penktadieniais iki 8 v.v.

EAST CLEVELAND—13515 EUCLID AT SUPERIOR

SAVINGS
EARN

4 1/2 %

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL 2:30 P.M.

SUPERIOR SAVINGS

HOME AND REMODELING
LOANS

IN TOWN OFFICE—6712 SUPERIOR AT E. 68TH

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

DIRVA

Nr. 135

1963 m. lapkričio 25 d.

KAS IR KUR?

* CHICAGOS ALT S-GOS SKYRIUS labai intensyviai ruošiasi tradiciniam rudens lapų baliui.

Skyriaus narė, aktorė Eglė Vitulienė rūpinasi baltaus menine dalimi. Meninėje programoje numatyta išraiškos šokiai, kuriuos atliks Aldona Valeišaitė. Scenos mene pasireiškęs Romas Stankauskas padarys pranešimą apie šių dienų Chicago lietuvių aktualijas, žiūrint iš antrojo kaimo perspektyvos.

B. Paplėnienė deda daug pastangų, kad sukvietus svečius ne tik iš Chicago bet ir iš "antrojo kaimo". Taip pat deda pastangų, kad salė būtų tinkamai išpuošta rudens lapų baliui.

E. Stankuvienė planuoja ir organizuoja baltaus bufetą. E. Stankuvienė dar iš Dornuvos Ž. U. akademijos laikų žinoma, kaip gera šeimininkė, todėl jos organizuojamas bufetas tikrai patenkins svečių skonį.

Skyriaus pirmininkas Dr. S. Biežis pakvietė balių ne tik savo bičiulius, bet ir savo pacientams primena apie šį nuotaikingą subuvimą.

Baliuje numatyta ir kitų įvairenybių, apie kurias sužinosite atsilankę. (aj)

TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖMS REGISTRACIJA BAIGIASI

Lietuvių Diena Pasaulinėje Parodoje (1964.8.23) dar toli, bet užplanuoti darbai turi jau riedėti pilnu tempu, kad pasirošimas programai būtų darnesnis, kruopštesnis ir lengvesnis. Didesniems pasirodymams, paprastai, skuba ir persitempimas paskutinėmis dienomis niekad neneša naudos ir programos dalyviams džiaugsmo. Užtat Tautinių šokių sekcija (J. Matulaitienė, V. Strolia, L. Šileikytė ir A. Samušis) pakartotinai kviečia kuo greičiau užsiregistruoti. Užsiregistravusios grupės siuntinėjama informacija Lietuvių Dienos reikalui ir šokių repertuaras. Juo šioj šventėj dalyvausim gausiau, vieningiau, tuo ir darbo prasmė bus žymiai ryškesnė.

Be to, dar primintina, kad šventėje dalyvaus ir jaunesnių šokėjų grupės, lituanistinių mokyklų ir panašaus amžiaus lygio grupės. Šios grupės kviečiamos ir norinčios dalyvauti prašomos tuoj, neveliau gruodžio 1 d., informuoti Tautinių šokių Vadovę J. MATULAITIENĘ: 188 Logan St., Brooklyn 8, N. Y.

Tautinių šokių sekcija

DIDYSIS RUDENS KONCERTAS NEW YORKE

Solistai Dana Stankaitytė ir Stasys Baras, akompanuojant pianistui Aleksui Mrozinskui, dainuos lietuvių ir pasaulinių kompozitorių kūrinius koncerte, kuris įvyks lapkričio 30 d., šeštadienį, Statler Hilton viešbučio Penn Top salėje, New Yorque. Po koncerto bus šokiai, grojant Starolio aštuonių asmenų orkestrui. Koncerto pradžia 6 val. 30 min. Įėjimas -- 4 dol., studentams ir moksleiviams 3 dol.

Koncerto vieta lengvai pasie-

kiama dauguma požeminių traukinių linijų, nes Statler Hilton viešbutis yra miesto centre tarp 32 ir 33 gatvių prie 7 Ave.

New Yorque ir apylinkių lietuvių turėtų nepraleisti progos išgirsti tikrai retą koncertą, o kartu moraliai ir materialiai paremti mūsų studijuojantį jaunimą, kurio metinio suvažiavimo proga rengiamas šis koncertas.

Rengėjai ALB New Yorque apygarda ir L. Stud. Sąjunga.

SLA NARIŲ DĖMESIUI

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje renka savo vadovybę, Pildomąją Tarybą, slaptu ir visuotinu narių balsavimu kas antri metai. Nominacijos įvyks š. m. gruodžio mėnesyje. Labai svarbu, kad visos kuopos gruodžio mėnesį turėtų savo susirinkimus ir nariai skaitlingai atsilankę balsuotų. Šiose nominacijose kiekvienas narys tepasinaudoja savo teise rinkti tokią vadovybę, kokia jam labiausiai patinka ir jo manymu galėtų geriausiai vesti organizacijos reikalus. Kitam šitokios svarbios teisės, vadovybės rinkimo, negalima paversti, nes tai kiekvieno nario ypatinga privilegija.

Į SLA Pildomąją Tarybą kiekvienas narys turi lygią teisę kandidatuoti ir būti išrinktu, jei yra išbuvęs nariu gerame stovyje penkis ar daugiau metų. Organizacijos gyvybės požiūriu yra itin reikšminga, kad daugiau narių kandidatuoja ir susidaro net keli sąrašai, nes atitinkamos varžybos duoda nariams didesnę progą į vadovybę išrinkti pačius geriausius. Todėl kas jaučiasi pajėgus, turi ryžto ir energijos dirbti savo garbingai organizacijai, tegul nesivaržo savo kandidatūrą statyti šiose gruodžio mėnesio nominacijose. Nominacijose trys kandidatai gavę daugiausiai balsų patenka į sąrašą galutiniams rinkimams. Tačiau kiekvienas jų turi surinkti nemažiau 3% balsų narių, dalyvaujančių rinkimuose.

Šiose nominacijose lauksime skaitlingai kandidatų į SLA Pildomąją Tarybą ir tikrai gausaus skaičiaus narių balsuotojų.

Dr. S. Biežis
SLA daktaras - kvotėjas.

* RYŠIUM SU PADĖKOS DIENA lapkričio 28 d., Dirva nepasirodys penktadienį, lapkričio 29 d. Po Padėkos Dienos sekantis Dirvos numeris išeis gruodžio 2 d., pirmadienį.

* DAIL. KESTUTIS ZAPKUS laimėjo pirmąją premiją Chicago Meno Festivalio parodoje, McCormick rūmuose. Jo išstatytas ir premijuotas paveikslas Sistine, pasirodo, buvo ne tik didžiausias savo apimtim, bet ir vertingiausias meniniu požiūriu.

* PETRAS PLESKEVIČIUS, Lietuvos kariuomenės savanoris - kūrėjas parašė prisiminimų iš Lietuvos laisvės kovų ir II Pas. karo knygą, kuri jau atspausdinta ir galima įsigyti pas autorių. Kaina 2 dol. Pinigus siųsti: Petras Pleskevičius, 239 West 5th St., So. Boston 27, Mass.

Birutės draugovės Skruzdžių skilties skautės Ciceroj talkina Balfo vajui, sudarydamos kartoreką ir padėdamos rinkti aukas.

Dalis publikos Kariuomenės šventės minėjime lapkričio 17 d. Los Angeles lietuvių parapijos salėje.

L. Kančausko nuotrauka

MIELOS SESĖS IR BROLIAI!

Vėl vieneri metai baigiasi ir vėl Kalėdų šventės tremtyje bel-džiasi mums į duris. Kalėdos yra šeimos šventė, kurią kiekvienas nori švesti savųjų tarpe. Ir lietuviškas gimnazijos jaunimas grįžta kasmet Kalėdų atostogoms į savo šeimas. Deja, toli gražu, ne visi mūsų mokiniai gali pasidžiaugti savo šeima. Tačiau ir gimnazija, ypač visus mokslo metus drauge gyvenant, tampa tarsi didelė šeima. Todėl suprantama, kad yra nuo gimnazijos įsisteigimo įsivyravęs gražus paprotys minėti čia, šitos šeimos tarpe, Kristaus gimimo šventę prieš išsiskirstant į namus.

Vysk. Valančiaus Ateitininkų kuopa, su savo dvasiniu vadovu kapelionu kun. J. Riaubūnu ir Evangelikų Jaunimo Ratelis, su savo vadovu mokyto. Fr. Skėriu, vėl imasi iniciatyvos, su kelių mokytojų pagalba, praversti vieną bendrą Kalėdų Eglutę visiems Vasario 16 Gimnazijos moksleiviams. Kalėdų Eglutės pravedimas yra tačiau surištas su nemažomis išlaidomis.

Nuoširdžiai prašome Tamstų ir šiais metais neužmiršti mūsų jaunimo Vasario 16 Gimnazijoje šventų Kalėdų proga ir Eglutę bei gimnaziją paremti sulig išgalėm finansškai. Laukiame visų lietuvių laisvajame pasaulyje ir kitataučių bendros talkos. Su gražiausiais pasiryžimais ir nauja viltimi artinamės prie šv. Kalėdų ir į Naujuosius 1964 metus! Jau dabar linkime pilnų džiaugsmo Kristaus gimimo šventų Kalėdų ir laimingų bei sveikų Naujųjų Metų!

VASARIO 16 GIMNAZIJA

• L. S. T. Korp! Neo-Lithuania ir Lietuvių Tautinis Akademinis Sambūris Čikagoje ruošia tradicinį Naujųjų Metų sutikimą naujoje, erdvioje ir puošnioje Ferrara Catering, Inc. salėje, 5609-21 W. North Ave. Svečiai bus vaišinami šaltais ir šiltais valgiais, veiks baras. Sokiams gros Čikagos Neo-Lithuanų 14 asmenų orkestras. L. S. T. Korp! Neo-Lithuania ir L. T. A. Sambūrio valdybos kviečia visus savo narius su draugais ir bičiuliais į šį Naujųjų Metų sutikimą atsilankyti. Apie staliukų rezervavimo laiką ir vietą bus paskelbta kiek vėliau.

LOS ANGELES

SUSIORGANIZAVO ŽURNALISTAI

Šioje augančioje lietuvių kolonijoje neseniai susiorganizavo lietuvių žurnalistų skyrius. Į susirinkimą buvo kviešti 59 lietuviškoje spaudoje bendradarbiaują asmenys. Atsilankė tik 22. Po ilgų diskusijų steigti Lietuvių Spaudos Bendradarbių Klubą ar Liet. žurnalistų Sąjungos skyrių, buvo apsispręsta prie paskutiniojo. Į valdybą išrinkti: Dr. J. Paltus, Vladas Bakūnas, V. Irlėkienė, L. Valiukas ir Alfonsas Giedraitis. Kandidatais liko Ig. Medziukas ir Ant. Skirius. Į revizijos komisią: Dr. G. Valančius, Leonas Briedis ir Juozas Kaributas. Į garbės teismą: Dr. Pranas Raulinaitis, Tadas Mickus ir Juozas Tininis.

Lietuvos operos solistė Vincė Jonuškaitė - Leskaitienė, dainavusi kariuomenės šventės minėjime Los Angeles lietuvių parapijos salėje lapkričio 17 d.

L. Kančausko nuotrauka

Lapkričio 16 d. Los Angeles įvyko lietuvių žurnalistų ir spaudos bendradarbių susirinkimas, įsteigiant LŽS Los Angeles skyrių. Nuotraukoje išrinktoji valdyba pirmame posėdyje. Iš kairės: L. Valiukas, A. Giedraitis, V. Irlėkienė, S. Paltus ir V. Bakūnas.

L. Kančausko nuotrauka

BOSTON

MOTERŲ VEIKLA

Pabaltijo Lietuvių Moterų klubas Bostone buvo surengęs Tautinės Sąjungos namuose savo madų parodos talkininkėms pobūvį - vakariene. Pobūvy dalyvavo gražus būrelis klubo narių ir madų parodos dalyvių, kurios savo gražiu pasirodymu džiugino parodos svečius.

Šiame pobūvy taip pat dalyvavo p. A. Gustaitienės viešnia iš New Yorque -- p. Škėmienė. Pobūvio metu pasidalinta parodos įspūdžiais, pasikalbėta apie turėtus parodą ruošiant sunkumus. Dar kartą nuoširdžiai padėkota visoms parodos talkininkėms, ypač p. Gražinai Danasieniui ir p. Reginau Legeckytei, kurios savo dalyvavimu didžiai prisidėjo prie madų parodos pasisekimo.

Pobūvio metu iškelta mintis prie Lituanistinės mokyklos Bostone mėginti steigti dailaus skaitymo, deklamavimo bei vaidybos klasę. Tam sumanumui pritarė ir aktorė A. Gustaitienė, pabrėždama didelį reikalą prisiųginti jaunimo, mokančio gražiai apvaldyti lietuvišką žodį. Tą sumanymą įgyvendinti pavesta J. Lapšienei ir M. Paliulienėi.

Klubas, norėdamas sudaryti lėšų naujai steigimui klasei išlaikyti, nutarė prisidėti prie Lituanistinės mokyklos ruošiamo Kalėdinio parengimo į eglutės - ta proga suruošti vaišių stalą.

Pobūvis praėjo labai jaukioje nuotaikoje, už ką klubo narės ir viešnios dėkingos klubo valdybai. J.J.

DETROIT

KELIONĖ Į EUROPA

Detroito Lietuvių Kultūros klubas gruodžio 1 dieną, sekmadienį, 4 val. p. p. Lietuvių Namuose rengia labai įdomų inž. L. Bajorūno pranešimą apie šešis Europos kraštus. Inž. L. Bajorūnas detroitiečiams gerai žinomas jo kelionių pasakojimais. Jis moka parinkti ir perteikti auditorijai būdingiausius ir įdomiausius vaizdus ir įvykius. Jo pranešimai kondensuoti, bet suprantami kiekvienam -- dideliu ir mažu, nes be gyvo žodžio, dar pavaiduoja gerais spalvotais paveikslais. Tad gruodžio 1 dieną visi dalyvaukime kultūringoje sekmadienio popietėje. Jaunimas iki 14 metų leidžiamas nemokamai, o suaugę pagal savo išgales prisidės savo nedidele auka kultūros reikalams. A. Musteikis

Let us pave
the road to a
MORTGAGE LOAN
designed just for you

ST. CLAIR SAVINGS
813 EAST 185TH STREET • IV 1-7800

Marquette Parko jaunieji šokėjai išpildė dalį programos ALVUDO penkerių metų sukakties minėjime Chicagoje, Gage parko salėje, kur buvo suruošta tautodailės paroda.

Z. Degučio nuotrauka

KVIEČIAME DALYVAUTI TRADICINIAME CICERO AUKŠT. LITUANISTIKOS MOKYKLOS POKYLYJE

Programoje — Operos solistė Prudencija Bičkienė, muz. A. Skridulis ir mokinių melodeklamacija
— Vaišės ir šokiai, grojant Neo-Lithuania orkestrui
Šeštadienio vakare, 7:30 val. vak. Lapkričio 30 d., Šv. Antano par. salėje
Staliukus galima iš anksto užsisakyti telefonu: TO 3-4236
Jaunimui — 1.50 dol., suaugusiems — 3.50 dol.
Iki malonaus pasimatymo!

T e vų K o m i t e t a s